

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 191/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátkou JUDr. Vierou Strakovou, Kpt. Nálepku 5, Prešov, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 3 a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 115/2013 z 10. septembra 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“, v citáciách aj „žalobcovia v 1. a 2. rade“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 3 a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 115/2013 z 10. septembra 2014.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli:

«Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 12.02.2013, sp. zn. 4 C/200/2011 žalobu zo dňa 07.12.2011 doplnenú ústne na pojednávaní dňa 04.07.2012 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zamietol a žalobcov v 1. a v 2. rade zaviazal nahradiť spoločne a nerozdielne žalovaným v 1. a v 2. rade trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 560,92,- EUR na účet právneho zástupcu žalovaných v 1. a v 2. rade .

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 10.09.2014, sp. zn. 2 Co/115/2013 rozsudok Okresného súdu Bardejov potvrdil a žalovaným priznal náhradu trov odvolacieho konania (trovy právneho zastúpenia) vo výške 67,88 EUR, ktoré sú žalobcovia povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaných do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 2 Co/115/2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý zamietol návrh žalobcov o určenie vlastníckeho práva do BSM žalobcov v 1. a v 2. rade k nehnuteľnosti a to bytu číslo 3 na 1. poschodí bytového domu číslo súpisné [REDAKOVANÉ], postaveného na pozemku parcela registra [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], kat. územie [REDAKOVANÉ] obec [REDAKOVANÉ] spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu [REDAKOVANÉ] vo veľkosti 7766/44432 k celku. Krajský súd v Prešove sa plne stotožnil so skutkovým aj právnym odôvodnením súdu prvého stupňa.

Okresný súd predmetnú žalobu zamietol s tým, že predmetom tohto konania bolo určenie vlastníckeho práva žalobcov a tí mali v tomto konaní preukázať, že na nich platne prešlo vlastnícke právo k predmetu sporu. Žalobcovia svoje vlastnícke právo odvodzujú od kúpnej zmluvy s predávajúcim [REDACTED] zo dňa 24.05.2000. Súd však dospel k záveru, že predmetná zmluva je absolútne neplatná, pretože v čase uzavretia zmluvy predávajúci [REDACTED] už nemohol nakladať s predmetnou nehnuteľnosťou z dôvodu konania exekúcie Er 1078/97, v rámci ktorého exekútor zakázal povinnému [REDACTED] nakladať s predmetnou nehnuteľnosťou alebo ju zafažiť právami k cudzím veciam.

Rovnaký právny názor zaujal aj Krajský súd v Prešove a plne sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi, tak ako ich zistil súd prvého stupňa (Okresný súd Bardejov).»

Ďalej sťažovatelia uviedli:

„Dňa 27.11.1998 sa konala dražba ohľadne predmetu sporu a vydražiteľmi sa stali žalovaní v 1. a v 2. rade. Príklep súdneho exekútora bol schválený Uznesením Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 4Co 115/00 stým, že žalovaní v 1. a v 2. rade sa stali vlastníckmi predmetného bytu schválením príklepu súdom ku dňu udelenia príklepu na dražbe (ust. § 14a zákona č. 328/1991 Zb.).

Uznesením Krajského súdu v Košiciach 3K 75/2001 - 5 z 10.05.2001 bol na [REDACTED] vyhlásený konkurz a toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.05.2001 a príklep bol Uznesením Krajského súdu v Prešove schválený pred vyhlásením konkurzu na majetok [REDACTED]...

Žalobcovia v 1. a v 2. rade od roku 1984 pokojne a dobromyseľne užívajú predmetný byt. Na uvedený byt bola podpísaná nájomná zmluva s [REDACTED] a žalobcom v 1. rade. V predmetnom byte žalobcovia vychovali tri v súčasnosti už dospelé deti. Žalobcovia nemajú žiadnu inú možnosť bývania. Na majetok predmetného [REDACTED] bola Uznesením Okresného súdu Bardejov Er 1078/97 zapísaná exekúcia. Dňa 12.08.1999 žalobcovia požiadali o kúpu predmetného bytu v zmysle ust § 29 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Dňa 24.05.2000

bola podpísaná Zmluva o prevode vlastníctva bytu medzi žalobcami a [REDACTED]. Návrh na vklad bol na správu katastra doručený dňa 12.11.2001. Táto zmluva však nebola zavkladovaná, pretože súdny exekútor JUDr. Bezaniuk (EX 480, 481, 579/97) vypracoval dražobnú vyhlášku a v dražbe predal predmetný byt žalovaným za cenu 122.000,- Sk.

Právny úkon - Zmluva o prevode vlastníctva bytu zo dňa 24.05.2000 medzi [REDACTED] a žalobcami bola uzavretá tiež pred vyhlásením konkurzu Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 10.05.2001, právoplatné 31.05.2001. Návrh na vklad predmetnej zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo dňa 24.05.2000 bol podaný resp. doručený príslušnému katastrálnemu odboru, Okresného úradu v Bardejove 14.11.2001.

Žalobcovia teda mali titul spočívajúci vtom, že v byte dlhodobo bývali a užívali ho titulom nájmu a tiež tým, že uzavreli zmluvu o prevode vlastníctva bytu s [REDACTED] do ich vlastníctva. Žalobcovia teda boli dobromyseľný, že vec nadobudli odkúpením ako nájomcovia v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z.

Súd prvého stupňa aj súd odvolací vyhodnotili zmluvu o prevode vlastníctva bytu zo dňa 24.05.2000 ako absolútne neplatnú z dôvodu, že povinný [REDACTED] už nemohol s predmetnou nehnuteľnosťou nakladať z dôvodu exekučného konania. Ani súd prvého stupňa ani súd odvolací sa vôbec nezaoberali námietkou vydržania zo strany žalobcov. V prípade vydržania môže byť právnym titulom resp. dôvodom / iustus titulus, ex iusta causa usucapionis / aj právny úkon absolútne neplatný pokiaľ je poctivý a svedčí o dobromyseľnosti nadobúdateľa. V prípade vydržania vlastne oprávnená osoba koná v omyle, pričom tento omyl je ospravedlniteľný. Žalobcovia ako dlhodobí nájomcovia boli celý čas dobromyseľný vtom, že predmetný byt odkúpili a tým sa stali jeho vlastníkami na základe zmluvy o prevode vlastníckeho bytu z. 24.05.2000. Od tohto dátumu je potom potrebné počítať aj vydržaciú dobu / tempus / a v neposlednom rade treba prihliadať aj na dobré mravy / bonos mores / a na právo na bývanie, ktoré patrí medzi základné ľudské práva, ktoré ma prednosť aj pred niektorými ostatnými majetkovým právami, čo viackrát judikoval aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu. “

Stážovatelia poukázali na to, že podľa ich názoru:

«Rozsudkom Krajského súdu v Prešove došlo k porušeniu základného ľudského práva žalobcu, a to práva vlastníť majetok a práva na bývanie. Aj napriek tomu, že žalobca mal právny titul - zmluva o prevode vlastníctva bytu podľa z. č. 182/1993 Z. z..

Na druhej strane spôsob nadobudnutia vlastníctva odporcami považujem za nepoctivý nakoľko v predmetnom byte nikdy nebývali! neboli nájomcami ani členmi [REDAKOVANÉ]. Predmetný by nadobudli na dražbe aj keď mali vedomosť, že v byte sú nájomcovi (žalobcovia).

Súd prvého stupňa aj súd odvolací prakticky riešili stret (kolíziu) dvoch subjektívnych práv resp. kolíziu právnych titulov nadobudnutia vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Súdy doslova za „silnejší“ titul uznali príklep licitátora na dražbe než postup podľa zákona č. 182/1993 Z. z. podľa ktorého mali byť nadobudnutí žalobcovia ako dlhoroční nájomcovia apo dni 24.05.2000 aj dobromyseľný užívatelia predmetného bytu. Postupom súdu teda boli porušené ústavné práva - základné ľudské práva žalobcov.»

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 2 Co 115/2013 z 10. septembra 2014 a aby nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co/115/2013 zo dňa 10.09.2014 došlo k porušeniu základného práva na súkromie podľa čl. 19 ods., ods. 2 Ústavy SR, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1. Ústavy SR, základného práva nedotknuteľnosti obydlia podľa čl. 21 ods. 3 Ústavy SR, základného práva na ochranu rodiny podľa čl. 41 ods. 1 Ústavy SR a k porušeniu práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, porušeniu práva na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru a k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru.

2. Ústavný súd zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co/115/2013 zo dňa 10.09.2014 a vracia mu vec na ďalšie konanie.“

Okrem uvedeného sťažovateľa žiadajú, aby im ústavný súd priznal úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo

slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľmi namietané porušenie ich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 21 ods. 3 a čl. 41 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a práva podľa čl. 8 ods. 1 a čl. 14 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 115/2013 z 10. septembra 2014.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 21 ods. 3 ústavy iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia namietajú porušenie označených základných práv podľa ústavy, práva podľa dodatkového protokolu a práv podľa dohovoru bez toho, aby namietali aj porušenie ústavnoprosesných princípov upravených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, a bez toho, aby namietali niektoré z práv upravených v dohovore tak, ako to predpokladá čl. 13 dohovoru.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania, a preto môže rozhodovať len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti.

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv ústavy a práv dohovoru ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj označené základné práva ústavy a označené práva dohovoru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení označených základných práv ústavy a označených práv dohovoru by teda bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocenčných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (II. ÚS 78/05).

Sťažovatelia napriek tomu, že sú kvalifikovane právne zastúpení, v danom prípade vo svojej sťažnosti ani nenamietali, že krajský súd k napadnutému rozsudku nedospel po riadnom a spravodlivom procese (sťažovatelia netvrdili, že došlo aj k porušeniu ich základného práva, napr. podľa čl. 46 ods. 1 alebo čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov vrátane návrhu na prijatie dočasného opatrenia vyjadrenými v petite ich sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2015